

XÂY DỰNG VĂN HÓA ỨNG XỬ TRONG MÔI TRƯỜNG HỌC ĐƯỜNG CỦA HỌC VIỆN NÔNG NGHIỆP VIỆT NAM

TRẦN THỊ HỒNG HẠNH

Email: havitrn2309@gmail.com

Học viên K11- Ngành Quản lý văn hóa Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

BUILDING A CULTURE OF BEHAVIOR IN THE SCHOOL ENVIRONMENT AT THE VIETNAM NATIONAL UNIVERSITY OF AGRICULTURE

TÓM TẮT

ABSTRACT

Học viện Nông nghiệp Việt Nam là một cơ sở đào tạo có bề dày lịch sử lâu đời. Đến nay, Học viện đã đào tạo nhiều ngành nghề và có số lượng giảng viên, sinh viên rất lớn. Bằng phương pháp khảo sát thực tiễn và nghiên cứu tư liệu, tác giả bài viết đã nghiên cứu hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử trong môi trường học đường của Học viện để từ đó có đánh giá được thực trạng văn hóa ứng xử của sinh viên và giảng viên hiện nay. Từ đó sẽ góp phần quan trọng vào định hướng các giải pháp nâng cao chất lượng quản lý hoạt động này trong thời gian tới.

Từ khóa: Văn hóa ứng xử, môi trường học đường, Học viện Nông nghiệp Việt Nam

Vietnam national university of Agriculture is a training institution with a long history. Up to now, the Academy has trained many professions and has a very large number of lecturers and students. By the method of practical survey and study of documents, the author of the article has studied the activities of building a behavioral culture in the school environment of the Academy to assess the current status of behavioral culture of the Academy, current students and faculty. From there, it will make an important contribution to the orientation of solutions to improve the quality of this activity management in the coming time.

Keywords: Behavioral culture, school environment, Vietnam national university of Agriculture

1. Đặt vấn đề

Học viện Nông nghiệp Việt Nam tiền thân là Trường Đại học Nông Lâm, được thành lập ngày 12/10/1956 theo Nghị định số 53/NĐ-NL của Bộ Nông Lâm, là 1 trong 3 trường đại học đầu tiên của nước “Việt Nam Dân chủ Cộng hòa” được thành lập sau ngày hoà bình lập lại ở miền Bắc. Khi mới thành lập, Trường trực thuộc Bộ Nông Lâm, có 3 khoa với 4 chuyên ngành đào tạo: Khoa Nông học gồm hai ngành: trồng trọt và cơ khí hóa nông nghiệp; Khoa Chăn nuôi Thú y có ngành Chăn nuôi - Thú y; Khoa Lâm học có ngành Lâm học. Đội ngũ CBGD của trường lúc đó có 27 người.

Ngày 17/6/2015, Thủ tướng Chính phủ ký ban hành Quyết định số 873/QĐ-TTg về việc phê duyệt Đề án thí điểm đổi mới cơ chế hoạt động của Học viện Nông nghiệp Việt Nam giai đoạn 2015 - 2017 với mục tiêu chung là Học viện chủ động khai thác, sử dụng hợp lý, hiệu quả các nguồn lực để đổi mới và nâng cao chất lượng đào tạo, phấn đấu trở thành Đại

học nghiên cứu đa ngành, đa lĩnh vực theo các chuẩn mực khu vực và quốc tế; đồng thời bảo đảm các đối tượng chính sách, đối tượng thuộc hộ nghèo có cơ hội học tập tại Học viện.

Để thực hiện được mục tiêu trên Học viện đã tiến hành tập trung nâng cao chất lượng đào tạo, chất lượng môi trường làm việc và giảng dạy, môi trường học tập cho sinh viên,... trong đó nhấn mạnh đến việc xây dựng văn hóa ứng xử trong môi trường học đường. Vì đây chính là yếu tố góp phần thể hiện một môi trường đại học chuyên nghiệp và có tính hội nhập cao.

2. Nội dung

Văn hóa ứng xử trong môi trường học đường thể hiện thông qua những ứng xử, giao tiếp giữa sinh viên và giáo viên và giữa sinh viên với sinh viên. Cụ thể, đó là văn hóa chào hỏi, thái độ học tập trên lớp, mối quan hệ ứng xử giữa sinh viên với nhau trong môi trường học tập.

CULTURE

Ở nước ta, thuật ngữ văn hóa học đường tuy còn khá mới mẻ nhưng những nội dung của nó thì đã tồn tại từ lâu trong truyền thống học tập của người Việt Nam. Nó biểu hiện ra chính là tinh thần “tôn sư trọng đạo”, “kính thầy yêu bạn”... Ngày nay, những khẩu hiệu như “Tiên học lễ, hậu học văn”, “ng nghiêm túc-đồng cảm-chia sẻ”,...là những thông điệp mang ý nghĩa giáo dục đạo đức, lối sống đang ngày càng phổ biến ở các trường học. Nhìn chung, văn hóa học đường có thể hiểu là hệ thống chuẩn mực, giá trị giúp các cán bộ quản lý nhà trường, các thầy cô và học sinh, sinh viên có cách thức suy nghĩ, tình cảm, hành động tốt đẹp.

Tuy nhiên, theo đánh giá của các chuyên gia trong lĩnh vực nghiên cứu vì văn hóa học đường thì ngày nay thực trạng văn hóa ứng xử trong học đường đang tồn tại nhiều vấn đề bất cập.

Sinh viên Việt Nam hiện nay có điều kiện vật chất và tinh thần khá thuận lợi, ngày càng được nâng cao so với sinh viên trước đây. Họ được tiếp cận một cách dễ dàng với nhiều phương tiện giáo dục hiện đại, nhiều kênh thông tin, được học tập, nghiên cứu trong môi trường giáo dục tốt. Trong các môi trường giáo dục này, nhà trường luôn quan tâm đến vấn đề xây dựng môi trường văn hóa, hướng tới giáo dục năng lực con người theo Chân, Thiện, Mỹ. Tuy nhiên, với đặc thù là tuổi trẻ của mình, sinh viên là nhóm xã hội đặc biệt, luôn mang trang mình những hoài bão, khát vọng, muốn thử sức với những cái mới... Chính vì lẽ đó, sinh viên cũng trở thành lực lượng nhạy cảm, dễ biến đổi theo nhiều chiều hướng khác nhau, dễ hấp thu cả những lối sống, văn hóa không phù hợp với truyền thống của dân tộc.

Đối với Học viện Nông nghiệp Việt Nam, Ban Giám đốc Học viện luôn nhận thức sâu sắc thực trạng vấn đề văn hóa học đường nên luôn chú trọng việc xây dựng văn hóa học đường trong Học viện. Để đánh giá được mức độ xây dựng văn hóa học đường trong Học viện tác giả đã khảo sát 139 sinh viên của Học viện và kết quả thu được như sau:

Bảng 1: Kết quả đánh giá về mức độ quan tâm của Học viện đối với hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử cho sinh viên trong môi trường học đường

TT	Mức độ quan tâm của HV đối với hoạt động xây dựng VHUX trong môi trường học đường	Số lượng	Tỷ lệ %
1	Rất quan tâm	55	39,6
2	Quan tâm	45	32,4
3	Ít quan tâm	35	25,2
4	Không quan tâm	4	2,8
	Tổng	139	100,0

[Nguồn: Tác giả thực hiện]

Từ kết quả trên cho thấy việc xây dựng văn hóa ứng xử trong môi trường học đường được các đối tượng quan tâm rất cao, tỉ lệ không quan tâm chỉ có 2,8%. Để thực hiện được nội dung này ngoài các bộ phận có liên quan thì giảng viên là người đóng vai trò quan trọng trong việc uốn nắn, giám sát sinh viên ứng xử với các đối tượng khác nhau. Chẳng hạn giữa sinh viên với sinh viên cũng cần có cách ứng xử văn minh, lịch sự và tôn trọng nhau. Giữa sinh viên với giảng viên cần có sự tôn trọng, kính lễ và chia sẻ,... Để thực sự có một môi trường học đường có văn hóa, sự phạm và tạo sự thân thiện cho sinh viên, cho cả những đối tượng ngoài học viện đến thăm và làm việc cảm nhận được ban lãnh đạo thực sự coi trọng việc xây dựng văn hóa học đường. Đồng thời việc xây dựng văn hóa học đường tốt cũng chính là góp phần xây dựng thương hiệu cho Học viện Nông nghiệp Việt Nam.

Để đánh giá mức độ hiệu quả của hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử trong môi trường học đường, tác giả cũng khảo sát với 139 sinh viên. Câu hỏi được đưa ra là “Đánh giá mức độ hiệu quả của hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử trong môi trường học đường của Học viện”, kết quả thu được như sau: 39,6% đánh giá “Rất hiệu quả”, 32,4%% đánh giá “Hiệu quả”, 25,2%% đánh giá “bình thường”, 2,8% đánh giá “không hiệu quả”.

Bảng 2: Kết quả đánh giá về hiệu quả của hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử trong môi trường học đường cho sinh viên

TT	Hiệu quả của hoạt động xây dựng VHUX trong môi trường học đường	Số lượng	Tỷ lệ %
1	<u>Rất hiệu quả</u>	55	39,6
2	<u>Hiệu quả</u>	45	32,4
3	<u>Bình thường</u>	35	25,2
4	<u>Không hiệu quả</u>	4	2,8
	Tổng	139	100,0

[Nguồn: Tác giả thực hiện]

Cũng cùng với câu hỏi này, tác giả khảo sát đối với 50 giảng viên trong Học viện và lần lượt thu được kết quả như sau:

Bảng 3: Kết quả đánh giá về hiệu quả của hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử trong môi trường học đường

TT	Hiệu quả của hoạt động xây dựng VHUX trong môi trường học đường	Số lượng	Tỷ lệ %
1	<u>Rất hiệu quả</u>	26	52%
2	<u>Hiệu quả</u>	17	34%
3	<u>Bình thường</u>	4	8%
4	<u>Không hiệu quả</u>	3	6%
	Tổng	50	100%

[Nguồn: Tác giả thực hiện]

Như vậy, giảng viên trong học viện đánh giá rất cao việc xây dựng văn hóa ứng xử trong môi trường học đường và chú trọng hoạt động này khi đến trường, lên giảng đường. Giảng viên là nhân tố có vai trò quan trọng quyết định đến nội dung này vì vậy học viện đã luôn nêu cao tinh thần phối hợp của giảng viên trong các cuộc họp giao ban, trong cuộc họp của chi bộ,...

Tác giả có thực hiện một phỏng vấn với một cán bộ quản lý (B) trong Học viện về thực trạng xây dựng văn hóa ứng xử trong Học viện Nông nghiệp Việt Nam trong những năm gần đây ạ?. Ông B có ý kiến như sau:

Trong thời gian qua, Học viện Nông nghiệp đã có nhiều đổi mới trong việc thực hiện quy chế dân chủ trong đó có xây dựng văn hóa ứng xử tại đơn vị. Theo đó, Đảng ủy, Ban Giám đốc đã thường xuyên chỉ đạo các tổ chức đoàn thể ngoài ban hành các quy định còn tổ chức hội thảo, tọa đàm để định hướng việc hình thành lối sống, nếp sống đẹp trong Nhà trường. Trên thực tế từ chiến lược, quy chế tổ chức và hoạt động đến các hướng dẫn cụ thể đều hướng tới xây dựng văn hóa học đường, văn hóa ứng xử, giao tiếp trong môi trường giáo dục dành cho cán bộ, giảng viên và sinh viên. Nội dung này cũng được cụ thể hóa hằng năm tại Kế hoạch công tác của Học viện và được triển khai tới từng đơn vị [PVS, ngày 12/3/2022].

Căn cứ vào các văn bản trên, việc triển khai bước đầu đã đạt được kết quả nhất định trong việc xây dựng lối sống, nếp sống đẹp trong mỗi cán bộ, sinh viên, học viên của học viện. Đã có 05 văn bản hướng dẫn được ban hành, 08 tọa đàm chuyên sâu được tổ chức và hàng loạt các chỉ đạo trực tiếp của lãnh đạo Học viện tại các phiên họp về vấn đề này. Từng giảng đường, phòng học đều có nội quy, quy định cụ thể về việc này. Trong mỗi cuộc họp, giao ban định kỳ và sinh hoạt chi bộ đều có lồng ghép các nội dung này để cùng thảo luận, trao đổi và định hướng thêm. Mặc dù, đã có nhiều thay đổi được tạo ra nhưng những vấn đề trong giao tiếp, trong trao đổi tại mỗi hội nghị của cả cán bộ, giảng viên và sinh viên vẫn còn có lúc, có nơi chưa thật sự chuẩn mực.

Tác giả cũng phỏng vấn trực tiếp đối với A (Bảo vệ ở Học viện) về thái độ ứng xử của sinh viên Học viện. Câu hỏi là: Bác có thể cho biết nhận xét của mình về thái độ ứng xử của sinh viên Học viện Nông nghiệp Việt Nam hiện nay. Câu trả lời của bác A là:

Về cơ bản, những năm gần đây, phần lớn sinh viên Học viện có thái độ ngoan, lễ phép với thầy cô giáo, cũng như các cán bộ, nhân viên trong Học viện. Khi gặp các thầy cô, các em cúi chào khá lễ phép. Tuy nhiên cũng còn nhiều sinh viên chưa có thái độ ứng xử tốt, gặp thầy cô không chào, lảng tránh. Còn có một số em nói tục, chửi bậy trong phạm vi trường học [PVS, ngày 12/3/2022].

Khi tác giả phỏng vấn một giảng viên (C) của Học viện về lối sống và văn hóa học đường của sinh viên Học viện Nông nghiệp Việt Nam trong những năm gần đây? Giảng viên C nhận xét như sau:

Với chủ trương của lãnh đạo Học viện về xây dựng văn hóa ứng xử trong Học viện, chúng tôi luôn nhận thức sâu sắc trách nhiệm của mình trong việc truyền tải tri thức, kỹ năng và đặc biệt là giáo dục văn hóa học đường cho các em sinh viên ngay khi bước chân vào Học viện. Sinh viên Học viện đến từ nhiều miền quê khác nhau, đa phần là nông thôn được hưởng thụ một nền giáo dục cơ bản, chăm chỉ, cần cù và luôn nỗ lực phấn đấu không ngừng trong học tập. Mặc dù các em còn chưa thực sự mạnh dạn trên giảng đường nhưng các phong trào đoàn thể đã giúp các em có cơ hội được gần nhau hơn. Các kết nối thường xuyên được tạo ra từ các hoạt động, sự kiện cụ thể nhân các ngày lễ, các ngày kỷ niệm theo chỉ đạo của Đảng ủy, Ban Giám đốc Học viện. Sinh viên có Học viện hầu hết đều có lối sống lành mạnh, biết yêu thương, chia sẻ với bạn bè và các khóa với nhau. Các em đều lễ phép, ăn mặc đúng mực trong các giờ lên lớp và các sinh hoạt tập thể của Nhà trường. Ngoài ra, chúng tôi đánh giá các em đã có nhiều thay đổi trưởng thành hơn sau 01 năm vào trường. Đây chính là những kết quả và nỗ lực từ cả 02 phía trong việc xây dựng và tạo ra một môi trường văn hóa tinh thần lành mạnh tại Học viện trong nhiều năm qua [PVS, ngày 12/3/2022].

3. Kết luận

Như vậy, nhìn chung, đối với hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử trong môi trường học đường của Học viện đều được đánh giá cơ bản là rất hiệu quả và hiệu quả ở cả 2 đối tượng khảo sát (sinh viên và giảng viên trong Học viện). Điều đó khẳng định tính chất kịp thời, khẩn trương trong việc ban hành các văn bản, quy định về văn hóa học đường, đồng thời cho thấy cách thức tiến hành xây dựng văn hóa học đường của Học viện đang khả quan, thu được kết quả tích cực.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Tư tưởng Văn hóa Trung ương (2004), *Xây dựng môi trường văn hóa một số vấn đề lý luận và thực tiễn*.
2. Ban Bí thư TW Đảng (2010), *Chỉ thị số 46/CT-TW ngày 27/7/2010 về chống sự xâm nhập của các sản phẩm văn hóa độc hại gây hủy hoại đạo đức xã hội*.
3. Đào Đình Bắc (1988), *"Cơ sở lý luận của vấn đề lý luận, giáo dục môi trường nhân văn theo tinh thần hòa hợp với thiên nhiên"*, **Kỷ yếu Hội thảo khoa học về giáo dục môi trường nhân văn, Cục Môi trường**.
4. Trần Văn Bính (1996), *Văn hóa dân tộc trong thời kỳ mở cửa hiện nay*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.